

1.

Utrecht is de hoofdstad van provincie Utrecht en qua aantal inwoners de vierde op rij van de grootste steden van Nederland. Er wonen 296.305 personen (30 juni 2008; bron: Gemeente Utrecht). Utrecht is een van de steden van de Randstad. De stad is centraal gelegen op een knooppunt van weg-, spoor- en waterwegen, waardoor het een toonaangevende beurzen- en conferentiestad is en het hardst groeiende economische centrum - vooral in de dienstensector - van zowel de gehele Randstad als Nederland.

De stad huisvest drie universiteiten waarvan de grootste de Universiteit Utrecht is. Deze universiteit is tevens de grootste van Nederland. Hiernaast zijn er drie omvangrijke hogescholen en is er het hoofdkantoor van de Nederlandse Spoorwegen, de Rabobank Nederland en de Jaarbeurs Utrecht gevestigd.

Utrecht is de zetel van de rooms-katholieke aartsbisschop van Nederland (zie aartsbisdom Utrecht) en van de oudkatholieke aartsbisschop. De huidige rooms-katholieke Aartsbisschop, Metropoliet en Primaat van Nederland is Wim Eijk. De huidige oudkatholieke Aartsbisschop is Joris Vercammen. Tevens is er het landelijke

organisatiebureau van de Protestantse Kerken Nederland (PKN) gevestigd, waarin de belangrijkste protestants-christelijke kerkgenootschappen zijn opgegaan.

Utrecht is een van de oudste steden van Nederland met een belangrijk historisch centrum. Vanwege de Domtoren, beeldmerk van de stad waarvan de toren met 112,32 meter de hoogste kerktoren van Nederland is, wordt de stad ook wel **Domstad** genoemd.

Op en rond het huidige Domplein is de plaats waar de Romeinen de basis voor de stad Utrecht hebben gelegd. Rond 50 na Chr. liet keizer Claudius aan de oever van de Rijn een castellum bouwen van hout en aarde. Dit fort was onderdeel van de verdedigingsgordel langs de noordgrens van het Romeinse Rijk, de zogenaamde limes. De legerplaats werd Traiectum genoemd. Daarmee kon de handelsweg tussen Keulen en Engeland beschermd worden. Tussen 50 en 275 na Chr. werd het castellum vier maal herbouwd. Na het vertrek van de Romeinen streden de Friezen en de Franken lange tijd om de vesting. De overgebleven ommuring leefde voort als burcht.

In 690 stichtte de Angelsaksische missionaris en bisschop Willibrord binnen de grotendeels verlaten grenspost Utrecht een geestelijk centrum

met twee kerken, waar later nog een derde aan werd toegevoegd. Hieruit ontwikkelde zich het complex van de aan Sint-Maarten gewijde Domkerk, de Sint-Salvatorkerk en de tussengelegen Heilig-Kruiskapel. Hierdoor werd de plaats het religieuze centrum van de Noordelijke Nederlanden. In de tiende eeuw kreeg de bisschop wereldlijke macht. Hij was dan de belangrijkste vorst in de Noordelijke Nederlanden. Op 2 juni 1122 kreeg Utrecht zijn stadsrechten definitief bevestigd door Hendrik V, keizer van het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie. De burgers mochten nu een muur om de stad bouwen. Utrecht werd welvarend en er ontstond een netwerk van straten binnen de muren waaraan welgestelden volop stenen huizen bouwden. In die tijd had Utrecht een voorsprong op andere Nederlandse steden aangezien stenen woningen nog vrij zeldzaam waren.

De huidige Domkerk werd vanaf 1254 gebouwd. In de middeleeuwen was Utrecht als bisschopszetel en grootste stad van de Noordelijke Nederlanden het belangrijkste culturele centrum van Nederland.

2.

Hij kwam van het dorpje Eys, beter gezegd het buurtschap Piepert dat hiernaast lag. Gelegen aan de Eyserbeek stroomafwaarts en ten westen van Eys ligt het buurtschap Piepert. Ingeklemd tussen de spoordijk van de ZLSM, de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ook wel onjuist Miljoenenlijntje genoemd) en de Eyserberg. Er leidt een weg van het dorp Eys naar het gehucht Piepert. Deze weg is licht glooiend en erg smal. Twee auto's passeren er niet naast elkaar. Het is de enige verbinding tussen het dorp en het gehucht dat aan de ingang van het waterwingebied 'De Roodborn' ligt. Enkele van deze krachtige bronnen werden niet zo erg lang geleden gecapteerd (aftappen om verder te gebruiken), bijv. de Landeus bij Mechelen en de Roodborn bij Eys. Het natuurlijk uittredend grondwater wordt daar opgevangen en vervolgens in een buizensysteem geleid.

Ongeveer vijf oude huizen liggen, vrij geïsoleerd, ten westen van Eys in het dal van de Eyserbeek, aan de voet van de Eyserberg. Naast het oude gedeelte liggen er ongeveer tien nieuwere huizen. De Piepert heeft circa 35 inwoners. Het buurtschap

is vrijwel enkel toegankelijk via één weg, de Piepertweg, die vanuit Eys komt en in de buurtschap doodloopt. Aan de noordzijde stijgt de heuvel steil op met erop het Eyserbos.

Eys komt in de archieven voor als: Hanzon (1193), Ainse (1266) en Eyse (1323).

De eerste officiële vermelding van Eys staat in een oorkonde van het Sint Pauluskapittel te Luik uit 1193. Het oudste deel van het dorp ligt rondom de huidige Sint-Agathakerk, dat op de kruising tussen de weg van Simpelveld naar Partij-Wittem en de weg naar Ubachsberg is ontstaan. De barokke kerk is de tweede die Eys heeft gehad, de oudere Agathakerk bestond al in de 12^e eeuw en werd herbouwd in 1712.

De heuvel waar de Sint-Agathakerk aan gelegen heeft was een motteheuvel waar Kasteel Eys heeft gestaan. Naast deze motteheuvel ligt er een wijngaard. Wijnproductie heeft in Eys een eeuwenoude geschiedenis, die terug gaat tot in 1125. Ridder Arnold, de broer van de toenmalige edelvrouwe van Eys werd voor zijn diensten in Eys betaald met Eyser wijn. Bovendien vermelden de cijnsregisters van Eys in 1558 dat de verre opvolger van deze Arnold, de borggraaf van Eys,

belasting moet betalen aan de toenmalige heer van Strijthagen van Eys.

Het beekdal waarin het dorp is gelegen is ontstaan door de Eyserbeek. Deze beek, waaraan het dorp zijn naam dankt, vindt zijn oorsprong in de buurt van Bocholtz en stroomt vanaf hier van oost naar west door Simpelveld, door Eys en langs het Wittemse buurtschap Cartils om iets ten westen van deze groep huizen in de Geul uit te monden.

3.

De dichtstbijzijnde grote plaats was Gulpen. Reeds in de Romeinse tijd schijnt Gulpen bewoning te hebben gekend. Diverse oudheidkundige vondsten als resten van een Gallo-Romeins tempeltje, glasscherven, stukken aardewerk en munten duiden erop dat op de plek van het huidige Gulpen een nederzetting van de Romeinen heeft bestaan, volgens bepaalde archeologen in de vorm van een villa. Dit is een allerminst vermetele veronderstelling, omdat het Gulpen uit de oudheid kon bogen op een strategisch ideale situering in het driestromengebied van Geul, Gulp en Eyserbeek. Gulpen is ontstaan op een kruispunt van oude wegen én op een punt waar verschillende rivierdalen (Geul, Gulp, Eyserbeek)

bij elkaar komen. De belangrijkste weg van Boulogne sur Mer (Gesoriacum) aan de Franse kust naar het Duitse Keulen. In Maastricht splitste de weg zich via Gulpen naar Aken (Aque Granni). In Gulpen kruiste deze weg die van Visé (Viosato) naar Heerlen. Dat er in Gulpen al in de Romeinse tijd sprake was van bewoning, blijkt uit Romeinse vondsten. Bij de aanleg van de tramlijn Maastricht naar Gulpen in 1922 werden een aantal graftombes gevonden. Daarna volgden opgravingen in 1931 en 1942. Hierbij werd toen het oudste bekende religieus erfgoed bij Gulpen gevonden: de restanten van een Romeins tempeltje van ongeveer 10 x 10 meter. Dit bouwwerk werd later geïnterpreteerd als een Romeins bronheiligdom. Oorspronkelijk was de naam Kampborn, later spreekt men van Godenbron. Bij de ingang hiervan vond men resten van drie kolommen; achterin was een verhoging voor een godenbeeld. De restanten van dit tempeltje lagen onder aan de helling bij Berghem, achter Kasteel Neubourg. Romeinse tempels zijn heel spaarzaam teruggevonden: behalve te Maastricht ook nog aan de samenvloeiing van de Maas en de Roer te Roermond (ter ere van de Godin Rura) en verder te Ravensbosch-Valkenburg en te Gulpen. Op het platteland schijnt de bevolking de inheemse, meest

vrouwelijke, Keltische Goden trouw te zijn gebleven.

De oudste naamsvermelding van Gulpen dateert van 1161. Deze komt uit een akte van de abdij in het Belgisch-Limburgse St. Truiden en staat daar vermeld als 'Golepe'.

Kort na 600 bouwde men iets ten noorden van de huidige dorpskern een Karolingische palissanderburcht. Met het doorgraven van een uitloper van de Dolsberg ontstond hier een zogeheten 'Abschnittsmotte', de Burggraaf genaamd.

Rond 1288 werd deze motte verlaten voor de zuidelijker gelegen Nuwenberghe, een voorganger van de latere zetel van de heerlijkheid kasteel Neubourg.

4.

'Vroeger', mijmerde hij, 'praatte iedereen in de Piepert Limburgs en in Eys Hollands.' Nu drong de vernederlandsing door tot midden in de Piepert. Kinderen leren geen tweetaligheid meer op de kindercrèche. Ze moeten meedoen in de vooruitgang en een goede uitgangspositie hebben om in de maatschappij succesvol te zijn. Daar hoort geen Limburgs bij. Op deze kindercrèche